

**PROGRAM STUDIÓW WYŻSZYCH
ROZPOCZYNAJĄCYCH SIĘ W ROKU AKADEMICKIM
2025/2026**

data zatwierdzenia przez Radę Instytutu
28.05.2025

korekta __ 02.2026

.....
pieczęć i podpis dyrektora

Studia wyższe na kierunku	Geografia
Dziedzina/y	Nauk ścisłych i przyrodniczych, Nauk społecznych
Dyscyplina wiodąca (% udział)	Nauki o Ziemi i środowisku (65%)
Pozostałe dyscypliny (% udział)	Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (35%)
Poziom	II stopnia
Profil	Ogólnoakademicki
Forma prowadzenia	Stacjonarne
Specjalności	A) Nauczycielskie: Geografia nauczycielska, Geografia nauczycielska z biznesem i zarządzaniem B) Nienauczycielskie: Nauki o Ziemi i środowisku. Moduł: Nauki o Ziemi i środowisku z elementami kształcenia geograficznego
Punkty ECTS	120 (135 spec. Geografia nauczycielska z biznesem i zarządzaniem)
Czas realizacji (liczba semestrów)	4 semestry
Uzyskiwany tytuł zawodowy	magister

Warunki przyjęcia na studia	Konkurs dyplomów studiów wyższych (licencjata, inżyniera, magistra) – dla absolwentów kierunków „geografia”, „gospodarka przestrzenna”, „turystyka i rekreacja” lub „ochrona środowiska”. Egzamin pisemny (test) z geografii – dla absolwentów studiów wyższych (licencjackich, inżynierskich, magisterskich) innych kierunków. Na specjalność nauczycielską rekrutowani są jedynie absolwenci studiów pierwszego stopnia kierunku geografia specjalności nauczycielskiej. W przypadku rozbieżności w realizacji grup zajęć bloków B,C,D,E, określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, wynikających z różnic w planach i programach studiów kandydatów ubiegających się o przyjęcie na specjalność nauczycielską, decyzję o możliwości kwalifikacji na specjalność nauczycielską podejmuje Dyrektor Instytutu mając na względzie możliwości uzupełnienia różnic w trakcie kształcenia. Za realizację różnic programowych może być pobierana opłata. Obcokrajowcy, którzy kończyli szkołę średnią poza Polską i nie mają na świadectwie dojrzałości pozytywnego wyniku egzaminu maturalnego z języka polskiego lub ukończonych studiów I stopnia prowadzonych w języku polskim przystępują do egzaminu z podstaw języka polskiego (poziom B1), sprawdzającego umiejętności komunikacyjne w tym języku (w formie testu pisemnego lub egzaminu ustnego z wykorzystaniem technologii komunikacyjnej, tj. wideokonferencji – do wyboru przez kandydata). Do dalszych etapów rekrutacji są dopuszczane osoby, które mają pozytywny wynik tego egzaminu. Więcej informacji o rekrutacji cudzoziemców znajduje się tutaj: https://www.up.krakow.pl/kandydat/obcokrajowcy/rekrutacja-obcokrajowcow.
-----------------------------	---

Cele kształcenia.

Celem kształcenia jest nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji pozwalających na:

- rozumienie filozoficznych podstaw prowadzenia badań geograficznych i ich znaczenia w rozwoju cywilizacyjnym społeczeństw,
- rozumienie w stopniu pogłębionym zależności jakie występują pomiędzy elementami środowiska geograficznego w różnych skalach przestrzennych i czasowych,
- wykształcenie umiejętności korzystania z dorobku poszczególnych dziedzin geografii w stopniu pozwalającym na zastosowanie metodologii badań do rozwiązywania zaawansowanych problemów badawczych,
- umiejętność zastosowania zaawansowanych metod pozyskiwania, analizy i wizualizacji danych geograficznych (przestrzennych) do rozwiązywania problemów badawczych,
- dogłębne rozumienie współczesnych przyrodniczych, społeczno-gospodarczych i kulturowych problemów, jakie występują w skali lokalnej, regionalnej i globalnej, dające podstawę formułowania prognoz i proponowania działań zaradczych,
- praktyczne wykorzystanie wiedzy geograficznej w pracy zawodowej w podmiotach związanych z edukacją geograficzną, instytucjach zajmujących się kształtowaniem i zarządzaniem środowiskiem geograficznym lub kontynuację dalszego rozwoju naukowego.

Efekty uczenia się

Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się zgodnych z Polską Ramą Kwalifikacji	
		Symbol charakterystyk	Symbol charakterystyk II stopnia ²

² Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy

		uniwersalnych I stopnia ¹	
WIEDZA			
K_WG01	Rozumie filozoficzne uzasadnienie geograficznych badań naukowych. Ma pogłębioną wiedzę o przedmiotowo-metodologicznej specyfice geografii.	P7U_W	P7S_WG
K_WG02	Zna kierunki badawcze i osiągnięcia geografii nowożytnej, zwłaszcza nowe koncepcje metodologiczne.	P7U_W	P7S_WG
K_WG03	Rozumie i charakteryzuje poszczególne geokomponenty w różnych skalach przestrzennych i czasowych, wykazując się pogłębioną wiedzą w tym zakresie.	P7U_W	P7S_WG
K_WG04	Ma pogłębioną wiedzę na temat zagadnień związanych sekularnymi i ekstremalnymi (katastrofalnymi) zjawiskami z zachodzącymi w środowisku geograficznym.	P7U_W	P7S_WG
K_WG05	Zna specjalistyczną literaturę, aparat pojęciowy oraz metody badawcze w geografii (w ujęciu teoretycznym i praktycznym w stopniu pogłębionym).	P7U_W	P7S_WG
K_WG06	Rozumie i charakteryzuje w sposób pogłębiony różne przejawy społeczno-gospodarczej działalności człowieka w środowisku geograficznym.	P7U_W	P7S_WG
K_WG07	Rozumie i objaśnia w sposób pogłębiony współzależności między przyrodniczymi a społeczno-kulturowymi składnikami krajobrazu Ziemi oraz potrafi scharakteryzować globalne i regionalne procesy przyrodnicze, społeczne i gospodarcze. Wyjaśnia ich genezę i skutki.	P7U_W	P7S_WG
K_WG08	Rozumie znaczenie rozwoju kapitału ludzkiego oraz przemysłu zaawansowanych technologii i usług edukacyjnych, badawczo-rozwojowych i informatycznych w warunkach gospodarki opartej na wiedzy.	P7U_W	P7S_WG
K_WG09	Rozumie podstawy działania infrastruktur informacji przestrzennej oraz ma pogłębioną wiedzę na temat możliwości zastosowania narzędzi geoinformatycznych w geografii.	P7U_W	P7S_WG
K_WK01	Dostrzega konflikty między przyrodniczymi a społeczno-kulturowymi składnikami powłoki krajobrazowej Ziemi, dogłębnie wyjaśnia przyczyny ich wystąpienia oraz proponuje optymalne sposoby ich rozwiązania.	P7U_W	P7S_WK
K_WK02	Wymienia współczesne przyrodnicze, społeczno-gospodarcze i kulturowe problemy w skali lokalnej, regionu i globalnej, potrafi wyjaśnić ich genezę i konsekwencje.	P7U_W	P7S_WK
K_WK03	Rozumie procesy globalizacji w sferze społeczno-gospodarczej i kulturowej oraz mechanizmy integracji europejskiej, w tym główne polityki prowadzone w ramach UE.	P7U_W	P7S_WK
K_WK04	Rozumie działanie instrumentów polityki regionalnej (krajowych i Unii Europejskiej) oraz ich wpływ na rozwój lokalny i regionalny.	P7U_W	P7S_WK
K_WK05	Rozumie przyczyny, przewiduje przebieg procesów i zjawisk w przyrodzie, skutki klęsk żywiołowych i katastrof naturalnych oraz konsekwencje wybranych procesów ekonomicznych i społecznych.	P7U_W	P7S_WK

Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r., poz. 2218).

¹ Zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016, poz.64 z późn. zm.)

K_WK06	Zna i rozumie uwarunkowania prowadzenia różnych rodzajów działalności zawodowej jaką może wykonywać geograf.	P7U_W	P7S_WK
K_WK07	Zna zasady obsługi zaawansowanego sprzętu i urządzeń służących do pozyskiwania, przetwarzania informacji geograficznych. Zna zasady bezpieczeństwa i higieny kształcenia.	P7U_W	P7S_WK
K_WK08	Zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego i konieczności zarządzania zasobami własności intelektualnej.	P7U_W	P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI			
K_UW01	Potrafi wybrać i zastosować optymalne metody pozyskiwania, analizy i prezentacji danych geograficznych celem rozwiązania złożonych problemów badawczych.	P7U_U	P7S_UW
K_UW02	Umie odnaleźć i wybierać informacje z literatury fachowej i innych źródeł, także w języku angielskim w wybranej subdyscyplinie.	P7U_U	P7S_UW
K_UW03	Posiada pogłębione umiejętności badawcze pozwalające na rozwiązywanie złożonych problemów geograficznych; formułuje hipotezy, poprawnie wnioskuje na podstawie danych dotyczących zróżnicowania przestrzeni geograficznej (przyrodniczej, społeczno-gospodarczej i kulturowej) korzystając z różnych źródeł, syntetyzując różnorodne kategorie informacji, planuje i wykonuje obserwacje, eksperymenty, symulacje i interpretuje wyniki analiz.	P7U_U	P7S_UW
K_UW04	Potrafi objaśniać przyczyny i skutki zróżnicowania warunków przyrodniczych, zjawisk społeczno-gospodarczych i kulturowych oraz przewiduje dalszy ich przebieg.	P7U_U	P7S_UW
K_UW05	Umie rozpoznać i potrafi opracować wybrany problem dotyczący zróżnicowania terytorialnego komponentów środowiska geograficznego, potrafi wyjaśnić zmiany w tym zróżnicowaniu, wpływające na nie czynniki oraz przewidywać konsekwencje tych zmian. Wyniki prezentuje w formie pisemnej pracy lub referatu z poprawną dokumentacją.	P7U_U	P7S_UW
K_UK01	Potrafi posługiwać się specjalistyczną terminologią geograficzną w języku polskim oraz języku angielskim, szczególnie w wybranej subdyscyplinie.	P7U_U	P7S_UK
K_UK02	Potrafi przedstawić wyniki badań w postaci prawidłowo opracowanej prezentacji oraz ich streszczenie w języku obcym.	P7U_U	P7S_UK
K_UK03	Popularyzuje wiedzę geograficzną w zakresie studiowanej specjalności, przyczyniając się do upowszechniania wiedzy z zakresu geografii w społeczeństwie.	P7U_U	P7S_UK
K_UK04	Posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w zakresie czytania ze zrozumieniem wymagany do pozyskiwania informacji o środowisku geograficznym z literatury, w tym z literatury specjalistycznej.	P7U_U	P7S_UK
K_UO01	Umie przedstawić wybrany problem geograficzny w formie opracowania naukowego w języku polskim, z poprawną dokumentacją (w tym pracę magisterską - spełniającą wymagania formalne stawiane takim pracom).	P7U_U	P7S_UO
K_UO02	Potrafi kierować pracą zespołu i prowadzić debatę naukową dotyczącą zagadnień geograficznych.	P7U_U	P7S_UO
K_UO03	Zna możliwości wykorzystania wiedzy z zakresu geografii w kontekście tworzenia różnych form przedsiębiorczości.	P7U_U	P7S_UO

K_UU01	Uświadamiając sobie tempo współczesnych przemian cywilizacyjnych, aktywnie przez całe życie poszerza kompetencje zawodowe i aktualizuje wiedzę geograficzną, wykazując przy tym postawę przedsiębiorczą.	P7U_U	P7S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_KK01	Posiada nawyk korzystania ze sprawdzonych źródeł informacji naukowej i krytycznego wnioskowania zgodnie z zasadą tzw. chłodnego naukowego sceptycyzmu.	P7U_K	P7S_KK
K_KK02	Rozumie wartość różnorodności biologicznej i georóżnorodności oraz potrzebę stosowania zasad postępowania wynikających z poczucia odpowiedzialności za stan ekosystemów i zasobów Ziemi.	P7U_K	P7S_KK
K_KO01	Będąc świadomy zależności występujących w środowisku geograficznym, inspiruje i organizuje działania na rzecz zrównoważonego korzystania z jego zasobów; wykazuje odpowiedzialność za bezpieczeństwo pracy własnej i innych oraz za realizację podjętych prac i zobowiązań.	P7U_K	P7S_KO
K_KO02	Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy i rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie.	P7U_K	P7S_KO
K_KR01	Rozumie rolę geografów jako specjalistów w zakresie badania, objaśniania, interpretowania i monitorowania zmian w środowisku geograficznym, a tym samym w podnoszeniu jakości życia społeczeństwa. Swoimi działaniami przyczynia się do rozwoju dorobku geografii oraz etosu geografa.	P7U_K	P7S_KR
K_KR02	Postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej, rozumiejąc szczególną odpowiedzialność kadr naukowych za przyszłość społeczeństwa.	P7U_K	P7S_KR

Sylwetka absolwenta	Po ukończeniu studiów, napisaniu pracy magisterskiej oraz złożeniu egzaminu magisterskiego absolwent ma pogłębioną wiedzę na temat funkcjonowania środowiska geograficznego w różnych skalach przestrzennych (lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej). Zdobytą wiedzę potrafi wykorzystać w sposób praktyczny podejmując pracę zawodową lub dalszy rozwój naukowy. Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu poszczególnych dyscyplin geograficznych, metodologii nauk geograficznych, metod analizy przestrzennej oraz statystyki umożliwiające własny rozwój naukowy lub podjęcie pracy zawodowej. Potrafi samodzielnie formułować problemy badawcze, dobierać odpowiednie metody badawcze i prowadzić badania (terenowe, laboratoryjne), opracowywać wyniki badań z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi i technik, formułować wnioski i prezentować je w formie opracowań naukowych, jak również w formie popularnonaukowej. W swojej pracy potrafi korzystać ze specjalistycznej literatury, wykorzystuje i potrafi tworzyć różnego typu bazy danych geograficznych i statystycznych, posługuje się ogólnymi i specjalistycznymi opracowaniami kartograficznymi, sprawnie posługuje się instrumentami pomiarowymi służącymi do pozyskiwania danych o środowisku geograficznym, potrafi wykonywać pogłębione analizy geograficzne z wykorzystaniem narzędzi GIS. Wykorzystując zdobytą wiedzę i umiejętności potrafi wykonywać badania i opracowania na potrzeby monitorowania środowiska geograficznego oraz planowania rozwoju lokalnych i regionalnych układów przestrzennych. Ponadto posiada pogłębioną wiedzę oraz umiejętności z zakresu wybranej podczas studiów specjalności nauczycielskiej lub nienauczycielskiej. Absolwent studiów drugiego stopnia wykazuje się przedsiębiorczością, potrafi pracować indywidualnie oraz kierować pracą zespołu nad danym zadaniem
---------------------	---

	badawczym, jest świadom konieczności poszerzania swoich kompetencji zawodowych; szczególnie aktualizowania wiedzy kierunkowej, zna zasady bezpieczeństwa i higieny kształcenia, ma świadomość postępowania zgodnie z zasadami etyki zawodowej i konieczności prowadzenia działań mających na celu rozwijanie i przestrzeganie tych zasad w środowisku pracy.
Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe	Absolwent nabywa kwalifikacje pozwalające na badania współzależności między elementami środowiska geograficznego, oceny ich stanu, analizy uwarunkowań, tendencji zmian oraz ich skutków, co pozwala mu na samodzielne opracowywanie dokumentacji tematycznych związanych z kształtowaniem środowiska geograficznego w różnych skalach przestrzennych. Absolwent jest przygotowany do pracy w różnych instytucjach zajmujących się kompleksowym kształtowaniem i ochroną środowiska przyrodniczego, gospodarką przestrzenną, warunkami życia ludności oraz organizacją działalności społeczno-gospodarczej, a także zarządzaniem środowiskiem. Absolwent specjalności nauczycielskiej posiada wiedzę oraz nabywa umiejętności określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela i posiada uprawnienia do nauczania geografii, prowadzenia zajęć edukacyjnych z zakresu geografii oraz – w przypadku realizacji odpowiedniej specjalności – także drugiego przedmiotu.
Dostęp do dalszych studiów	Uzyskany tytuł magistra daje możliwość podjęcia studiów w szkole doktorskiej oraz studiów podyplomowych.
Jednostka badawczo-dydaktyczna właściwa merytorycznie dla tych studiów	Instytut Biologii i Nauk o Ziemi

PLAN STUDIÓW W UKŁADZIE SEMESTRALNYM

GEOGRAFIA

studia **stacjonarne** II stopnia (magisterskie)
rozpoczynające się w roku akademickim 2025/2026

Semestr I

Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/ ZO/ Z	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Geografia miast	15							15	ZO	1
Geografia społeczna	15							15	ZO	1
Geografia kultur	20							20	ZO	2
Geografia przemysłu i komunikacji	15	15						30	E	4
Środowiska polarne	15							15	Z	1
Geologia regionalna świata	30	10						40	E	4
Globalne zmiany atmosfery	20	10						30	E	3
Procesy katastrofalne w przyrodzie		30						30	ZO	3
Współczesne problemy hydrologiczne	15	15						30	Z	2
Techniki pozyskiwania informacji o obiekcie i modelowania 3D w geoinformacji				30				30	Z	3
Historia badań i tendencje rozwojowe nauk geograficznych	15							15	Z	1
Paleogeografia czwartorzędu	15							15	Z	1
Dziedzictwo przyrodnicze	15	15						30	ZO	2
Potencjał przyrodniczy a gospodarowanie w obszarach górskich	15							15	Z	1
	205	95		30				330	3/5/6	29

Pozostałe zajęcia

rodzaj zajęć	godz.	punkty ECTS
Szkolenie z zakresu <i>bezpieczeństwa i higieny kształcenia</i> (BHK)*	4	0
Szkolenie biblioteczne*	2	0
		0

* studentom, którzy odbyli w Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie kurs na studiach I stopnia, będzie on zaliczony.

Kursy do wyboru

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/ Z O/ Z	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Język obcy dla celów akademickich B2+			15					15	ZO	1
			15					15	0/1 /0	1

Semestr II**Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne**

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/ ZO/ Z	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Geografia rolnictwa	15							15	Z	1
Geografia społeczno-ekonomiczna Polski	15	15						30	E	3
Geografia regionalna Europy	15	10						25	ZO	1
Geografia regionalna krajów pozaeuropejskich	15							15	Z	1
Usługi w rozwoju społeczno-gospodarczym	15	10						25	Z	1
Globalne i europejskie procesy integracji i dezinte- gracji	15							15	Z	1
Geomorfologia regionalna świata	15	30						45	E	3
Gospodarka wodna	15	15						30	ZO	2
Kartografia tematyczna i geowizualizacja				30				30	ZO	3
Zmiany klimatu a współczesne globalne ocieplenie: przyczyny, skutki i rozwiązania	15							15	Z	1
Regionalne ćwiczenia terenowe <i>Sudety*</i>				24				24	Z	2
Ochrona środowiska geograficznego	10	20						30	ZO	2
Ekologia krajobrazu	15	15						30	ZO	2
	160	115		54				329	2/5/6	23

*4 dni

Kursy do wyboru

nazwa kursu	godziny kontaktowe								E/ ZO/ Z	punkty ECTS
	W	zajęć w grupach					E-learning	razem		
		A	K	L	S	P				
Seminarium magisterskie – 1					15			15	ZO	2
					15			15	0/1/0	2

Moduł specjalności do wyboru

Nazwa modułu	punkty ECTS
Nauki o Ziemi i środowisku	5
Moduł: Nauki o Ziemi i środowisku z elementami kształcenia geograficznego	5
Geografia nauczycielska	5
Geografia nauczycielska z biznesem i zarządzaniem	8

Semestr III**Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne**

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/ ZO/ Z	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Geoarcheologia	15	10						25	Z	2
Geologia regionalna Polski	30	15						45	ZO	4
Przyrodnicze opracowania aplikacyjne				30				30	Z	3
Biogeografia		15						15	Z	2
	45	40		30				115	0/1/3	11

Kursy do wyboru

nazwa kursu	godziny kontaktowe								E/ ZO/ Z	punkty ECTS
	W	zajęć w grupach					E-learning	razem		
		A	K	L	S	P				
Seminarium magisterskie – 2					15			15	Z	2
					15			15	0/0/1	2

Moduł specjalności do wyboru

Nazwa modułu	punkty ECTS
Nauki o Ziemi i środowisku	17
Moduł: Nauki o Ziemi i środowisku z elementami kształcenia geograficznego	17
Geografia nauczycielska	17
Geografia nauczycielska z biznesem i zarządzaniem	19

Semestr IV

Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/ ZO/ Z	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Regionalne ćwiczenia terenowe – Wyżyna Lubelska i Bieszczady*				18				18	ZO	2
Specjalistyczne techniki i metody pozyskiwania i opracowań danych geograficznych dla potrzeb prac naukowych				40				40	Z	4
Geografia krajobrazów Polski	20	10						30	ZO	3
Metody analizy przestrzennej		20						20	Z	2
Projektowanie i prowadzenie własnego biznesu		10						10	Z	1
	20	40		58				118	0/2/3	12

* 3 dni

Kursy do wyboru

nazwa kursu	godziny kontaktowe								E/ ZO/ Z	punkty ECTS
	W	zajęć w grupach					E-learning	razem		
		A	K	L	S	P				
Seminarium magisterskie – 3					30			30	Z	3
					30			30	0/0/1	3

Moduł specjalności do wyboru

Nazwa modułu	punkty ECTS
Nauki o Ziemi i środowisku	12
Moduł: Nauki o Ziemi i środowisku z elementami kształcenia geograficznego	12
Geografia nauczycielska	12
Geografia nauczycielska z biznesem i zarządzaniem	22

Egzamin dyplomowy

Student przygotowuje pracę magisterską oraz zdaje egzamin dyplomowy.

Tematyka	Punkty ECTS
Dyplomant na egzaminie powinien wykazać się ogólną wiedzą i umiejętnościami zdobytymi w zakresie studiów II stopnia z zakresu geografii, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki swej specjalizacji. Powinien wykazać się kompleksowym, szerokim spojrzeniem na stan i dynamikę zjawisk będących przedmiotem specjalizacji w różnych skalach przestrzeni geograficznej od globalnej poprzez regionalną po lokalną.	3

Zajęcia mogą odbywać się w soboty i niedziele

PROGRAM SPECJALNOŚCI

zatwierdzony przez Radę Instytutu dnia 28.05.2025 r.	
---	--

Nazwa specjalności	Geografia nauczycielska
--------------------	--------------------------------

Liczba punktów ECTS	34
---------------------	----

Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe:

Absolwent nabywa kwalifikacje do nauczania geografii w szkole podstawowej i ponadpodstawowej oraz zajęć edukacyjnych z zakresu geografii we wszystkich typach szkół i placówek edukacyjnych. Jest przygotowany do pracy w wydziałach edukacji urzędów administracji publicznej, firmach prowadzących szkolenia dla młodzieży i dorosłych, w wydawnictwach edukacyjnych. Jest kompetentny w każdej pracy, wymagającej profesjonalnego kontaktu z klientem, a szczególnie procesie komunikacji społecznej, w tym interpersonalnej i pracy w zespole.

Cele kształcenia

Po zakończeniu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela geografii absolwent:

- 1) posiada wiedzę psychologiczną i pedagogiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania - uczenia się;
- 2) posiada wiedzę z zakresu dydaktyki ogólnej i przedmiotowej, popartą doświadczeniem w jej praktycznym wykorzystywaniu;
- 3) posiada umiejętności i kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań w szkole ponadpodstawowej, w tym do samodzielnego przygotowania programu nauczania;
- 4) wykazuje umiejętność uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego oraz dydaktycznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków, metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji oraz materiałów;
- 5) umiejętnie komunikuje się przy użyciu różnorodnych technik, zarówno z osobami będącymi podmiotami działalności pedagogicznej, jak i z innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktyczno-wychowawczym oraz specjalistami wspierającymi ten proces;
- 6) charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności;
- 7) jest praktycznie przygotowany do realizowania zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela geografii w szkole ponadpodstawowej.

Efekty uczenia się dla specjalności

OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ WIEDZA (zna i rozumie)
1) podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących; 2) klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne; 3) rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów; 4) normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach podstawowych i średnich ogólnokształcących, technikach i szkołach branżowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym); 5) zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji; 6) zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania; 7) sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej; 8) strukturę i funkcje systemu oświaty – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także alternatywne formy edukacji; 9) podstawy prawne systemu oświaty niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych; 10) prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością; 11) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, a także zasady udzielania pierwszej pomocy; 12) procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia; 13) podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy, zasady emisji głosu, podstawy funkcjonowania narządu wzroku i równowagi; 14) treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem; 15) metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów.
UMIEJĘTNOŚCI (umie, potrafi)

- 1) obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów;
- 2) adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych;
- 3) rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym;
- 4) projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów;
- 5) projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli;
- 6) tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia;
- 7) podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów;
- 8) rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów;
- 9) skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów;
- 10) wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem;
- 11) monitorować postępy uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły;
- 12) pracować z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym lub z ograniczoną znajomością języka polskiego;
- 13) odpowiedzialnie organizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem tego prawa do odpoczynku;
- 14) skutecznie realizować działania wspomagające uczniów w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- 15) poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu;
- 16) posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu;
- 17) udzielać pierwszej pomocy;
- 18) samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (jest gotów do)

- 1) posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka;
- 2) budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej;
- 3) porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią;
- 4) podejmowania decyzji związanych z organizacją procesu kształcenia w edukacji włączającej;
- 5) rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska;
- 6) projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji;
- 7) pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej.

SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ WIEDZA (zna i rozumie)

B.2.W1	system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej, modele współczesnej szkoły, pojęcie ukrytego programu szkoły, alternatywne formy edukacji, zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego,
--------	---

	podstawę programową w kontekście programu nauczania oraz działania wychowawczo-profilaktyczne, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty;
B.2.W3	wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;
B.2.W4	zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej;
B.2.W5	sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów) oraz tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
B.2.W6	zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się, przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościom w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych i sposoby ich przezwyciężania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice
B.2.W7	doradztwo zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie; metody i techniki określania potencjału ucznia
B.2.W.8	zasady udzielania pierwszej pomocy
B.3.W1.	zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają;
B.3.W2	organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego;
B.3.W3	zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.
D.1/E.1.W1	miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych;
D.1/E.1.W2	podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć;
D.1/E.1.W3	integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału;
D.1/E.1.W4	kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;

D.1/E.1.W5	konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;
D.1/E.1.W6	metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;
D.1/E.1.W7	organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową;
D.1/E.1.W8	sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediów;
D.1/E.1.W9	metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;
D.1/E.1.W10	rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny;
D.1/E.1.W11	egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu;
D.1/E.1.W12	diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności;
D.1/E.1.W13	znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;
D.1/E.1.W14	warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej;
D.1/E.1.W15	potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy;
D.2/E.2.W1	zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty;
D.2/E.2.W2	sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty;
D.2/E.2.W3	rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.
W01	złożoność relacji człowiek — środowisko w odniesieniu do zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych.
UMIEJĘTNOŚCI (umie, potrafi)	
B.2.U3	formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela
B.2.U5	rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów
B.2.U6	zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie
B.2.U7	określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju
B.2.U8	udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej (w instytucjach oświatowych)

B.3.U1	wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze;
B.3.U2	wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów;
B.3.U3	wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas;
B.3.U4	wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;
B.3.U5	zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych;
B.3.U6	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.
D.1/E.1.U1	identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi;
D.1/E.1.U2	przeanalizować rozkład materiału;
D.1/E.1.U3	identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania;
D.1/E.1.U4	dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów;
D.1/E.1.U5	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;
D.1/E.1.U6	podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;
D.1/E.1.U7	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;
D.1/E.1.U8	merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu;
D.1/E.1.U9	skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów;
D.1/E.1.U10	rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym;
D.1/E.1.U11	przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia;
D.2/E.2.U1	wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej;
D.2/E.2.U2	zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć;
D.2/E.2.U3	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno- -pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk;
U01	analizować w sposób pogłębiony i wyjaśniać złożoność zjawisk społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych;
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
B.2.K1	okazywanie empatii uczniom oraz zapewnianie im wsparcia;

B.2.K2	profesjonalne rozwiązywanie konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej;
B.2.K3	samodzielne pogłębianie wiedzy;
B.2.K4	współpraca z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy;
B.3.K1	skutecznie współdziała z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy oraz skutecznie współpracuje z uczniami;
D.1/E.1.K1	adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów;
D.1/E.1.K2	popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;
D.1/E.1.K3	zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej;
D.1/E.1.K4	promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;
D.1/E.1.K5	kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów;
D.1/E.1.K6	budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;
D.1/E.1.K7	rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia;
D.1/E.1.K8	kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu;
D.1/E.1.K9	stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę;
D.2/E.2.K1	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych;

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
B.2.W1		x				x		x		x			
B.2.W3		x				x		x		x			
B.2.W4		x				x		x		x			
B.2.W5								x			x		
B.2.W6						x		x					
B.2.W7		x				x		x		x			
B.2.W8								x					x
B.3.W1			x					x					
B.3.W2			x					x					
B.3.W3			x					x					
D.1/E.1.W1											X		
D.1/E.1.W2						X					X		
D.1/E.1.W3						X					X		
D.1/E.1.W4			x								X		
D.1/E.1.W5						x	x						
D.1/E.1.W6			x			X							
D.1/E.1.W7			x	x		X							
D.1/E.1.W8			X			X							
D.1/E.1.W9			X					x					
D.1/E.1.W10			X			x					X		
D.1/E.1.W11						X					X		
D.1/E.1.W12			x					X					
D.1/E.1.W13								X					
D.1/E.1.W14			X					X					
D.1/E.1.W15			X					X					
D.2/E.2.W1			X					X					
D.2/E.2.W2			X					X					
D.2/E.2.W3			X								x		
W01						x		x					x*
B.2.U3		x				x				x			x
B.2.U5		x				x		x		x			x
B.2.U6						x		x					
B.2.U7		x											x
B.2.U8													x*
B.3.U1			x					x					
B.3.U2			x					x					
B.3.U3			x					x					
B.3.U4.			x					x					
B.3.U5			x					X					
B.3.U6			x					X					
D.1/E.1.U1			x			X							
D.1/E.1.U2						X		X					
D.1/E.1.U3						X		X					
D.1/E.1.U4								X					

D.1/E.1.U5													
D.1/E.1.U6													
D.1/E.1.U7			X			x	x	x			x		
D.1/E.1.U8			x										
D.1/E.1.U9			x			x		X					
D.1/E.1.U10								X					
D.1/E.1.U11													
D.2/E.2.U1			X					X					
D.2/E.2.U2.			X					x					
D.2/E.2.U3.			X					X					
U01						x		x					X*
B.2.K1		x						x					x
B.2.K2		x						x					x
B.2.K3		x						x			x		x
B.2.K4		x						x					x
B.3.K1			x					x					
D.1/E.1.K1			X			X							
D.1/E.1.K2			X										
D.1/E.1.K3			X										
D.1/E.1.K4			X			X							
D.1/E.1.K5			X										
D.1/E.1.K6			X										
D.1/E.1.K7			X										
D.1/E.1.K8			X				x	x					
D.1/E.1.K9			x										

x* - ćwiczenia praktyczne

.....
pieczęć i podpis Dyrektora

PLAN SPECJALNOŚCI

Geografia nauczycielska

studia rozpoczynające się w roku akademickim 2025/2026

Semestr II

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/ Z O/ Z	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Relacje człowiek – środowisko geograficzne	15	15						30	Z	2
Morze Bałtyckie i gospodarka morska	10	10						20	Z	1
Praca nauczyciela-wychowawcy w szkole			30					30	E	2
	25	25	30					80	1/0 1/2	5

Semestr III

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/ Z O/ Z	pun kty EC TS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Metodyka zajęć terenowych w kształceniu geograficznym*				30				30	ZO	3
Relacje między elementami przestrzeni geograficznej w regionie		15						15	Z	1
Koncepcje i praktyki nauczania geografii			30					30	ZO	3
Dydaktyka geografii w szkole ponadpodstawowej	20	45				10		75	E	4
Komunikacja interpersonalna			15					15	Z	1
Uczeń ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi (SPE)			15					15	E	1
Diagnoza edukacyjna			15					15	Z	1
	20	60	75	30		10		195	2/2 3	14

*zajęcia częściowo w terenie (6 godz.)

Praktyki

nazwa praktyki	godz.	tyg.	forma zaliczenia	punkty ECTS
Praktyka zawodowa z geografii w szkole ponadpodstawowej	40	8	ZO	3
				3

Semestr IV

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe								E/ Z O/ Z	punkty ECTS
	W	zajęć w grupach					E-learning	razem		
		A	K	L	S	P				
Problemy edukacji wielokulturowej		25						25	ZO	3
Alternatywne formy edukacji geograficznej			15					15	ZO	2
Problemy gospodarcze współczesnego świata w kształceniu geograficznym	20							20	Z	2
Tutoring w edukacji geograficznej		20						20	Z	2
Mniejszości narodowe, etniczne i religijne w nauczaniu geografii	15	10						25	Z	2
Pierwsza pomoc przedmedyczna			15					15	Z	1
	35	55	30					120	0/2 /4	12

Informacje uzupełniające:

sem.	nazwa praktyki (rodzaj i zakres oraz miejsce realizacji)	tyg.	godziny zajęć z ucz./wych.		termin i system realizacji praktyki
			razem	prow.	
3	Praktyka zawodowa z geografii w szkole ponadpodstawowej	8	40	10	Nieciągła
		8	40	10	

PROGRAM SPECJALNOŚCI

zatwierdzony przez Radę Instytutu dnia 28.05.2025	
--	--

Nazwa specjalności	Geografia nauczycielska z biznesem i zarządzaniem
--------------------	--

Liczba punktów ECTS	49
---------------------	----

Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe:

Absolwent nabywa kwalifikacje do nauczania geografii w szkole podstawowej i ponadpodstawowej oraz przedmiotu biznes i zarządzanie w szkole ponadpodstawowej, a także zajęć edukacyjnych z zakresu geografii we wszystkich typach szkół i placówek edukacyjnych.

Jest przygotowany do pracy w wydziałach edukacji urzędów administracji publicznej, firmach prowadzących szkolenia dla młodzieży i dorosłych, w wydawnictwach edukacyjnych. Jest kompetentny w każdej pracy, wymagającej profesjonalnego kontaktu z klientem, a szczególnie procesie komunikacji społecznej, w tym interpersonalnej i pracy w zespole.

Cele kształcenia

Po zakończeniu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela geografii i nauczyciela przedmiotu biznes i zarządzanie absolwent:

- 1) posiada wiedzę psychologiczną i pedagogiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania - uczenia się;
- 2) posiada wiedzę z zakresu dydaktyki ogólnej i przedmiotowej, popartą doświadczeniem w jej praktycznym wykorzystywaniu;
- 3) posiada umiejętności i kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań w szkole ponadpodstawowej, w tym do samodzielnego przygotowania programu nauczania;
- 4) wykazuje umiejętność uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego oraz dydaktycznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków, metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji oraz materiałów;
- 5) umiejętnie komunikuje się przy użyciu różnorodnych technik, zarówno z osobami będącymi podmiotami działalności pedagogicznej, jak i z innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktyczno-wychowawczym oraz specjalistami wspierającymi ten proces;
- 6) charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności;
- 7) jest praktycznie przygotowany do realizowania zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela geografii i nauczyciela przedmiotu biznes i zarządzanie w szkole ponadpodstawowej.

Efekty uczenia się dla specjalności
Realizacja standardu kształcenia nauczycieli

OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ WIEDZA (zna i rozumie)
1) podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących; 2) klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne; 3) rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów; 4) normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach podstawowych i średnich ogólnokształcących, technikach i szkołach branżowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym); 5) zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji; 6) zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania; 7) sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej; 8) strukturę i funkcje systemu oświaty – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także alternatywne formy edukacji; 9) podstawy prawne systemu oświaty niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych; 10) prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością; 11) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, a także zasady udzielania pierwszej pomocy; 12) procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia; 13) podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy, zasady emisji głosu, podstawy funkcjonowania narządu wzroku i równowagi; 14) treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem; 15) metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów.
UMIEJĘTNOŚCI (umie, potrafi)

- 1) obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów;
- 2) adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych;
- 3) rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym;
- 4) projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów;
- 5) projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli;
- 6) tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia;
- 7) podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów;
- 8) rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów;
- 9) skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów;
- 10) wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem;
- 11) monitorować postępy uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły;
- 12) pracować z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym lub z ograniczoną znajomością języka polskiego;
- 13) odpowiedzialnie organizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem tego prawa do odpoczynku;
- 14) skutecznie realizować działania wspomagające uczniów w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- 15) poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu;
- 16) posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu;
- 17) udzielać pierwszej pomocy;
- 18) samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (jest gotów do)

- 1) posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka;
- 2) budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej;
- 3) porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią;
- 4) podejmowania decyzji związanych z organizacją procesu kształcenia w edukacji włączającej;
- 5) rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska;
- 6) projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji;
- 7) pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej.

SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ WIEDZA (zna i rozumie)

B.2.W1	system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej, modele współczesnej szkoły, pojęcie ukrytego programu szkoły, alternatywne formy edukacji, zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego,
--------	---

	podstawę programową w kontekście programu nauczania oraz działania wychowawczo-profilaktyczne, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty;
B.2.W3	wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;
B.2.W4	zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej;
B.2.W5	sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów) oraz tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
B.2.W6	zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się, przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościom w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych i sposoby ich przezwyciężania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice
B.2.W7	doradztwo zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie; metody i techniki określania potencjału ucznia;
B.2.W.8	zasady udzielania pierwszej pomocy;
B.3.W1.	zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają;
B.3.W2	organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego;
B.3.W3	zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.
D.1/E.1.W1	miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych;
D.1/E.1.W2	podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć;
D.1/E.1.W3	integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału;
D.1/E.1.W4	kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;

D.1/E.1.W5	konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;
D.1/E.1.W6	metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;
D.1/E.1.W7	organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową;
D.1/E.1.W8	sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediów;
D.1/E.1.W9	metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;
D.1/E.1.W10	rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny;
D.1/E.1.W11	egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu;
D.1/E.1.W12	diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności;
D.1/E.1.W13	znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;
D.1/E.1.W14.	warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej;
D.1/E.1.W15.	potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy;
D.2/E.2.W1	zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty;
D.2/E.2.W2	sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty;
D.2/E.2.W3	rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty;
W01	złożoność relacji człowiek — środowisko w odniesieniu do zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych;
UMIEJĘTNOŚCI (umie, potrafi)	
B.2.U3	formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;
B.2.U5	rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów;
B.2.U6	zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie;
B.2.U7	określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju;
B.2.U8	udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej (w instytucjach oświatowych);

B.3.U1	wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze;
B.3.U2	. wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów;
B.3.U3	wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas;
B.3.U4	wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;
B.3.U5	zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych;
B.3.U6	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.
D.1/E.1.U1	identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi;
D.1/E.1.U2	przeanalizować rozkład materiału;
D.1/E.1.U3	identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania;
D.1/E.1.U4	dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów;
D.1/E.1.U5	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;
D.1/E.1.U6	podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;
D.1/E.1.U7	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;
D.1/E.1.U8	merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu;
D.1/E.1.U9	skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów;
D.1/E.1.U10	rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym;
D.1/E.1.U11	przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia
D.2/E.2.U1	wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej;
D.2/E.2.U2.	zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć;
D.2/E.2.U3.	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno- -pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk;
U01	analizować w sposób pogłębiony i wyjaśniać złożoność zjawisk społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych;
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
B.2.K1	okazywanie empatii uczniom oraz zapewnianie im wsparcia;
B.2.K2	profesjonalne rozwiązywanie konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej;
B.2.K3	samodzielne pogłębianie wiedzy;
B.2.K4	współpraca z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy;
B.3.K1	skutecznie współdziała z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy oraz skutecznie współpracuje z uczniami;
D.1/E.1.K1	adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów;

D.1/E.1.K2	popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;
D.1/E.1.K3	zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej;
D.1/E.1.K4	promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;
D.1/E.1.K5	kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów;
D.1/E.1.K6	budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;
D.1/E.1.K7	rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia;
D.1/E.1.K8	kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu;
D.1/E.1.K9	stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę;
D.2/E.2.K1	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

Realizacja standardu kształcenia nauczycieli

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
B.2.W1		x				x		x		x			
B.2.W3		x				x		x		x			
B.2.W4		x				x		x		x			
B.2.W5								x			x		
B.2.W6						x		x					
B.2.W7		x				x		x		x			
B.2.W8								x					x
B.3.W1			x					x					
B.3.W2			x					x					
B.3.W3			x					x					
D.1/E.1.W1											X		
D.1/E.1.W2						X					X		
D.1/E.1.W3						X					X		
D.1/E.1.W4			x								X		
D.1/E.1.W5						x	x						
D.1/E.1.W6			x			X							
D.1/E.1.W7			x	x		X							
D.1/E.1.W8			X			X							
D.1/E.1.W9			X					x					
D.1/E.1.W10			X			x					X		
D.1/E.1.W11						X					X		
D.1/E.1.W12			x					X					
D.1/E.1.W13								X					
D.1/E.1.W14			X					X					
D.1/E.1.W15			X					X					
D.2/E.2.W1			X					X					
D.2/E.2.W2			X					X					
D.2/E.2.W3			X								x		
W01						x		x					x*
B.2.U3		x				x				x			x

B.2.U5		x				x		x		x			x
B.2.U6						x		x					
B.2.U7		x											x
B.2.U8													x*
B.3.U1			x					x					
B.3.U2			x					x					
B.3.U3			x					x					
B.3.U4.			x					x					
B.3.U5			x					X					
B.3.U6			x					X					
D.1/E.1.U1			x			X							
D.1/E.1.U2						X		X					
D.1/E.1.U3						X		X					
D.1/E.1.U4								X					
D.1/E.1.U5		X	x										
D.1/E.1.U6			x										
D.1/E.1.U7			X			x	x	x			x		
D.1/E.1.U8			x										
D.1/E.1.U9			x			x		X					
D.1/E.1.U10								X					
D.1/E.1.U11													
D.2/E.2.U1			X					X					
D.2/E.2.U2.			X					x					
D.2/E.2.U3.			X					X					
U01						x		x					x*
B.2.K1		x						x					x
B.2.K2		x						x					x
B.2.K3		x						x			x		x
B.2.K4		x						x					x
B.3.K1			x					x					
D.1/E.1.K1			X			X							
D.1/E.1.K2			X										
D.1/E.1.K3			X										
D.1/E.1.K4			X			X							
D.1/E.1.K5			X										
D.1/E.1.K6			X										
D.1/E.1.K7			X										
D.1/E.1.K8			X				x	x					
D.1/E.1.K9			x										

x* - ćwiczenia praktyczne

Efekty uczenia się dla specjalności

Realizacja przygotowania merytorycznego do nauczania drugiego przedmiotu

WIEDZA	
W01	Rozumie w jaki sposób kształtuje się kompetencje przedsiębiorcze.

W02	Zna elementy gospodarki rynkowej i rozumie w jaki sposób się kształtuje.
W03	Rozróżnia formy zatrudnienia i zna mierniki rynku pracy.
W04	Rozumie istotę procesu zarządzania przedsiębiorstwem i dostrzega znaczenie zarządzania w osiąganiu celów przedsiębiorstwa.
W05	Zna kluczowe metody edukacji biznesu i zarządzania.
UMIEJĘTNOŚCI	
U01	Posługuje się specjalistyczną terminologią z zakresu przedsiębiorczości oraz biznesu i zarządzania.
U02	Stosuje zasady zarządzania projektami.
U03	Potrafi skonstruować własny plan finansowy.
U04	Potrafi napisać biznesplan oraz skonstruować koncepcję firmy w Business Model Canvas.
U05	Potrafi zaplanować i przeprowadzić lekcję biznesu i zarządzania dostosowaną odpowiednio metodą.
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K01	Wykazuje krytycyzm wobec internetowych źródeł danych.
K02	Jest świadomy złożoności funkcjonowania gospodarki rynkowej.
K03	Rozumie potrzebę etycznego zachowania na rynku pracy oraz w prowadzeniu przedsiębiorstwa.
K04	Rozwija umiejętności komunikacyjne, organizacyjne oraz kierownicze.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

Realizacja przygotowania merytorycznego do nauczania drugiego przedmiotu

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01			X				X						
W02			X				X						
W03			X				X						
W04			X				X						
W05			X				X						
U01		x	X	X		x	X						
U02		x	X	X			X						
U03		x	X	X			X						
U04		x	X	X			x						
U05		x	X	X			x						
K01			X				x						
K02			X										
K03			X										
K04			X										

x* - ćwiczenia praktyczne

.....
pieczęć i podpis Dyrektora

PLAN SPECJALNOŚCI

Geografia nauczycielska z biznesem i zarządzaniem

studia rozpoczynające się w roku akademickim 2025/2026

Semestr II

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/Z O/Z	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Relacje człowiek – środowisko geograficzne	15	15						30	Z	2
Morze Bałtyckie i gospodarka morska	10	10						20	Z	1
Praca nauczyciela-wychowawcy w szkole			30					30	E	2
Kształtowanie kompetencji przedsiębiorczych	15							15	Z	1
Gospodarka rynkowa w edukacji BiZ	15							15	Z	1
Rynek pracy i zatrudnienie w kształceniu BiZ			15					15	Z	1
	55	25	45					125	1/0/5	8

Semestr III

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/Z O/Z	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Metodyka zajęć terenowych w kształceniu geograficznym*				30				30	ZO	3
Relacje między elementami przestrzeni geograficznej w regionie		15						15	Z	1
Koncepcje i praktyki nauczania geografii			30					30	ZO	3
Dydaktyka geografii w szkole ponadpodstawowej	20	45				10		75	E	4
Komunikacja interpersonalna			15					15	Z	1
Uczeń ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi (SPE)			15					15	E	1
Diagnoza edukacyjna			15					15	Z	1
Zarządzanie projektami w kształceniu BiZ	15		15					30	ZO	2
	35	60	90	30		10		225	2/3/3	16

*zajęcia częściowo w terenie (6 godz.)

Praktyki

nazwa praktyki	godz.	tyg.	forma zaliczenia	punkty ECTS
Praktyka zawodowa z geografii w szkole ponadpodstawowej	40	8	ZO	3
				3

Semestr IV

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/Z O/Z	punkt y ECT S	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Problemy edukacji wielokulturowej		25						25	ZO	3
Usługi w rozwoju społeczno-gospodarczym	25							25	ZO	2
Problemy gospodarcze współczesnego świata w kształceniu geograficznym	20							20	Z	2
Tutoring w edukacji geograficznej		20						20	Z	2
Mniejszości narodowe, etniczne i religijne w nauczaniu geografii	15	10						25	Z	2
Pierwsza pomoc przedmedyczna			15					15	Z	1
Zarządzanie przedsiębiorstwem	15							15	Z	1
Rynek finansowy i finanse osobiste w edukacji	15							15	Z	1
Projektowanie własnego biznesu			30					30	ZO	2
Dydaktyka przedmiotu biznes i zarządzanie	30	30						60	E	3
	120	85	45					250	1/3/6	19

Praktyki

nazwa praktyki	godz.	tyg.	forma zaliczenia	punkty ECTS
Praktyka zawodowa z biznesu i zarządzania w szkole ponadpodstawowej	60	12	ZO	3
				3

Informacje uzupełniające:

sem.	nazwa praktyki (rodzaj i zakres oraz miejsce realizacji)	tyg.	godziny zajęć z ucz./wych.		termin i system realizacji praktyki
			razem	prow.	

3	Praktyka zawodowa z geografii w szkole ponadpodstawowej	8	40	10	Nieciągła
4	Praktyka zawodowa z biznesu i zarządzania w szkole ponadpodstawowej	12	60	20	Nieciągła w szkole ponadpodstawowej
		20	100	30	

PROGRAM SPECJALNOŚCI

zatwierdzony przez Radę Instytutu dnia
28.05.2025

Nazwa specjalności **Nauki o Ziemi i środowisku**

Liczba punktów ECTS 34

Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe:

Absolwent nabywa kwalifikacje pozwalające na: prowadzenie pogłębionych analiz zjawisk i procesów fizyczno-geograficznych zachodzących w litosferze, hydrosferze i atmosferze; gromadzenie, inwentaryzację i przetwarzanie danych o środowisku przyrodniczym oraz ich interpretację. Absolwent jest przygotowany do podjęcia pracy związanej z konsultingiem środowiskowym w firmach lub stosownych służbach.

Cele kształcenia

Dostarczenie specjalistycznej wiedzy i poszerzenie umiejętności pozwalających na prowadzenie pogłębionych analiz zjawisk i procesów fizyczno-geograficznych zachodzących w litosferze, hydrosferze i atmosferze; gromadzenie, inwentaryzację i przetwarzanie danych o środowisku przyrodniczym oraz ich interpretację.

Efekty uczenia się dla specjalności

WIEDZA	
W01	Rozumie mechanizmy powstawania i rodzaje zagrożeń naturalnych i antropogenicznych w środowisku geograficznym. Ma pogłębioną wiedzę w tym zakresie.
W02	Dysponuje pogłębioną wiedzą z zakresu ewolucji i funkcjonowania systemów fluwialno-denudacyjnych w warunkach antropopresji i naturalnych przemian środowiska.
W03	Dysponuje pogłębioną wiedzą z zakresu procesów geologicznych, hydrologicznych, geomorfologicznych i klimatycznych zachodzących w warunkach naturalnych przemian środowiska oraz wywołanych działalnością człowieka i rozumie powiązania pomiędzy nimi.
W04	Ma pogłębioną wiedzę z zakresu metodologii stosowanej do opracowań hydrologicznych i hydroekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem stanu koryta rzeki.
W05	Rozumie powiązania pomiędzy procesami hydrologicznymi, geomorfologicznymi i ekologicznymi w ciekach, potrafi wskazać działania mające na celu poprawę jakości wód.
W06	Zna narzędzia pozwalające na modelowanie przebiegu zjawisk i procesów przyrodniczych.
W07	Zna organizację i cele działania światowej i krajowej sieci meteorologicznej, zasady kodowania danych meteorologicznych, podstawy numerycznych prognoz pogody, źródła danych meteorologicznych, wiarygodne źródła prognoz pogody
W08	Zna relacje pomiędzy gospodarką, społeczeństwem i środowiskiem.
UMIEJĘTNOŚCI	
U01	Wykorzystuje dane o komponentach środowiska do identyfikacji i interpretacji zjawisk i procesów zachodzących w przestrzeni geograficznej.

U02	Posługuje się specjalistyczną terminologią z zakresu geografii fizycznej w języku polskim oraz w języku obcym.
U03	Potrafi dokonać analizy synoptycznej na podstawie różnorodnych danych meteorologicznych, przedstawić krótkoterminową prognozę pogody, wykonuje mapy synoptyczne i diagramy termodynamiczne.
U04	Potrafi odnaleźć i pozyskać odpowiednie dane potrzebne do obliczeń wybranych charakterystyk hydrologicznych, pozwalających opisać elementy cyklu hydrologicznego, potrafi je analizować przy wykorzystaniu odpowiednich metod i narzędzi.
U05	Potrafi przeprowadzić hydromorfologiczną ocenę stanu koryta cieku.
U06	Potrafi szczegółowo omówić procesy rzeźbotwórcze oraz ocenić ich wpływ na środowisko geograficzne.
U07	Potrafi zebrać dane statystyczne oraz literaturę niezbędną do przygotowania opracowania charakteryzującego czasowo-przestrzenne zróżnicowanie wybranych zagadnień przyrodniczych w danym regionie. Wykazuje się pogłębionymi umiejętnościami w tym zakresie.
U08	Potrafi zidentyfikować, opisać i wyjaśnić genezę różnych struktur sedymentacyjnych w kontekście charakterystyki warunków środowiskowych.
U09	Wybiera i stosuje optymalne metody pozyskiwania, analizy i prezentacji danych przestrzennych w badaniach geograficznych. Wykazuje się pogłębionymi umiejętnościami w tym zakresie.
U10	Stosuje metody ilościowej i jakościowej oceny natężenia procesów rzeźbotwórczych oraz potrafi wykorzystać uzyskane wyniki do prognozowania skutków oddziaływania procesów fluwialnych i denudacyjnych w środowisku.
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K01	Dostrzega konieczność angażowania sił społecznych na rzecz przeciwdziałania negatywnym skutkom wpływu człowieka na środowisko.
K02	Jest odpowiedzialny za powierzony mu sprzęt, potrafi zorganizować prace w grupie, sumiennie wykonuje powierzone mu zadania.
K03	Jest świadomy złożoności funkcjonowania systemu przyrodniczego na Ziemi, wykazuje postawę odpowiedzialności za poszanowanie środowiska przyrodniczego.
K04	Rozumie potrzebę ochrony ekosystemów rzecznych.
K05	Rozwija umiejętności komunikacyjne, organizacyjne oraz kierownicze.
K06	Wykazuje krytycyzm wobec internetowych źródeł danych o środowisku przyrodniczym.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01					x		x	x				x	
W02					x	x		x					
W03					x		x	x				x	
W04					x	x		x					
W05					x		x		x				
W06					x	x							
W07						x	x	x					
W08					x			x				x	
U01					x	x							
U02					x			x	x			x	
U03					x	x							
U04					x		x		x				
U05							x						

U06					X		X	X	X			X	
U07					X		X						
U08					X	X	X						
U09					X		X						
U10					X	X	X	X	X				
K01								X	X				
K02					X		X						
K03								X	X				
K04								X	X				
K05							X	X					
K06					X		X	X	X			X	

.....

pieczęć i podpis Dyrektora

PLAN SPECJALNOŚCI

Nauki o Ziemi i środowisku

studia rozpoczynające się w roku akademickim 2025/2026

Semestr II

Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/ ZO/ Z	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Antropocen – problemy przyrodnicze i społeczne	15							15	E	1
Metody badań w geografii fizycznej	10			20				30	ZO	2
Meteorologia synoptyczna	15			15				30	ZO	2
	40			35				75	1/2/0	5

Semestr III

Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe								E/ ZO/ Z	punkty ECTS
	W	zajęć w grupach					E-learning	razem		
		A	K	L	S	P				
Audyt krajobrazowy				30				30	ZO	3
Geomorfologia dynamiczna i stosowana	15			15				30	E	3
Metody opracowań hydrologicznych				30				30	ZO	3
Ewolucja świata organicznego i jej przyczyny		15						15	Z	1
Metody ilościowe w badaniach geomorfologicznych				30				30	ZO	3
Oceanologia	15							15	Z	1
Georóżnorodność i geoturystyka				20				20	ZO	3
	30	15		125				170	1/4/ 2	17

Semestr IV

Zajęcia dydaktyczne – obligatoryjne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/ ZO/ Z	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Hydroekologia i ochrona ekosystemów rzecznych	5			20				25	Z	1
Zrównoważony rozwój	10	20						30	ZO	2
Regionalne ćwiczenia terenowe <i>Tatry</i>				18				18	Z	1
Środowisko przyrodnicze Karpat		40						40	E	4
	15	60		38				113	1/1/2	8

Kursy do wyboru*

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/ ZO/ Z	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Globalne zmiany środowiska przyrodniczego		15						15	ZO	2
Meteorologia lotnicza i podstawy ruchu lotniczego		15						15	ZO	2
Interpretacja map geologicznych		15						15	ZO	2
Metody oceny hydromorfologicznej cieków		15						15	ZO	2
Zmiany klimatyczne w historii Ziemi i ich następstwa		15						15	ZO	2
Monitoring krajobrazu		15						15	ZO	2
Cykliczność procesów przyrodniczych		15						15	ZO	2
Kartografia geośrodowiskowa		15						15	ZO	2
		30						30	0/2/0	4

* do wyboru 2 kursy z puli kursów do wyboru

PROGRAM SPECJALNOŚCI

Zatwierdzony przez Radę Instytutu dnia
__ .02.2026

Nazwa specjalności

Moduł: Nauki o Ziemi i środowisku z elementami kształcenia geograficznego

Liczba punktów ECTS

34

Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe:

Absolwent w toku studiów zdobył kwalifikacje pozwalające na: prowadzenie zaawansowanych analiz zjawisk i procesów fizyczno-geograficznych zachodzących w środowisku przyrodniczym; gromadzenie, inwentaryzację i przetwarzanie danych o środowisku oraz ich interpretację. Ponadto, nabył wiedzę i umiejętności związane z prowadzeniem procesu kształcenia geograficznego (nie posiada kwalifikacji nauczycielskich).

Efekty uczenia się ze specjalności Nauki o Ziemi i środowisku

WIEDZA	
W01	Rozumie mechanizmy powstawania i rodzaje zagrożeń naturalnych i antropogenicznych w środowisku geograficznym. Ma pogłębioną wiedzę w tym zakresie.
W03	Dysponuje pogłębioną wiedzą z zakresu procesów geologicznych, hydrologicznych, geomorfologicznych i klimatycznych zachodzących w warunkach naturalnych przemian środowiska oraz wywołanych działalnością człowieka i rozumie powiązania pomiędzy nimi.
W04	Ma pogłębioną wiedzę z zakresu metodologii stosowanej do opracowań hydrologicznych.
W05	Rozumie powiązania pomiędzy procesami hydrologicznymi, geomorfologicznymi i ekologicznymi w ciekach.
W06	Zna narzędzia pozwalające na modelowanie przebiegu zjawisk i procesów przyrodniczych.
W07	Zna organizację i cele działania światowej i krajowej sieci meteorologicznej, zasady kodowania danych meteorologicznych, podstawy numerycznych prognoz pogody, źródła danych meteorologicznych, wiarygodne źródła prognoz pogody
W08	Zna relacje pomiędzy gospodarką, społeczeństwem i środowiskiem.
UMIEJĘTNOŚCI	
U01	Wykorzystuje dane o komponentach środowiska do identyfikacji i interpretacji zjawisk i procesów zachodzących w przestrzeni geograficznej.
U02	Posługuje się specjalistyczną terminologią z zakresu geografii fizycznej w języku polskim oraz w języku obcym.
U03	Potrafi dokonać analizy synoptycznej na podstawie różnorodnych danych meteorologicznych, przedstawić krótkoterminową prognozę pogody, wykonuje mapy synoptyczne i diagramy termodynamiczne.
U04	Potrafi odnaleźć i pozyskać odpowiednie dane potrzebne do obliczeń wybranych charakterystyk hydrologicznych, pozwalających opisać elementy cyklu hydrologicznego, potrafi je analizować przy wykorzystaniu odpowiednich metod i narzędzi.

U06	Potrafi szczegółowo omówić procesy rzeźbotwórcze oraz ocenić ich wpływ na środowisko geograficzne.
U07	Potrafi zebrać dane statystyczne oraz literaturę niezbędną do przygotowania opracowania charakteryzującego czasowo-przestrzenne zróżnicowanie wybranych zagadnień przyrodniczych w danym regionie. Wykazuje się pogłębionymi umiejętnościami w tym zakresie.
U08	Potrafi zidentyfikować, opisać i wyjaśnić genezę różnych struktur sedymentacyjnych w kontekście charakterystyki warunków środowiskowych.
U09	Wybiera i stosuje optymalne metody pozyskiwania, analizy i prezentacji danych przestrzennych w badaniach geograficznych. Wykazuje się pogłębionymi umiejętnościami w tym zakresie.
U10	Stosuje metody ilościowej i jakościowej oceny natężenia procesów rzeźbotwórczych oraz potrafi wykorzystać uzyskane wyniki do prognozowania skutków oddziaływania procesów fluwialnych i denudacyjnych w środowisku.
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K01	Dostrzega konieczność angażowania sił społecznych na rzecz przeciwdziałania negatywnym skutkom wpływu człowieka na środowisko.
K02	Jest odpowiedzialny za powierzony mu sprzęt, potrafi zorganizować prace w grupie, sumiennie wykonuje powierzone mu zadania.
K03	Jest świadomy złożoności funkcjonowania systemu przyrodniczego na Ziemi, wykazuje postawę odpowiedzialności za poszanowanie środowiska przyrodniczego.
K04	Rozumie potrzebę ochrony ekosystemów rzecznych.
K05	Rozwija umiejętności komunikacyjne, organizacyjne oraz kierownicze.
K06	Wykazuje krytycyzm wobec internetowych źródeł danych o środowisku przyrodniczym.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01					X		X	X				X	
W03					X		X	X				X	
W04					X	X		X					
W05					X		X		X				
W06					X	X							
W07						X	X	X					
W08					X			X				X	
U01					X	X							
U02					X			X	X			X	
U03					X	X							
U04					X		X		X				
U06					X		X	X	X			X	
U07					X		X						
U08					X	X	X						
U09					X		X						
U10					X	X	X	X	X				
K01								X	X				
K02					X		X						
K03								X	X				
K04								X	X				
K05							X	X					
K06					X		X	X	X			X	

Efekty uczenia się – dla kursów realizowanych wraz ze specjalnością: geografia nauczycielska

WIEDZA (zna i rozumie)	
D.1/E.1.W5	Konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć.
D.1/E.1.W6	Metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;
W01	Złożoność relacji człowiek – środowisko w odniesieniu do zjawisk społecznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych.
UMIEJĘTNOŚCI (umie, potrafi)	
B.2.U6	Potrafi zdiagnozować potrzeby rozwojowo-edukacyjne i zaprojektować odpowiednie wsparcie w tym zakresie.
B.2.U7	Potrafi określić przybliżony potencjał podmiotu i doradzić mu ścieżkę rozwoju.
U01	Analizować w sposób pogłębiony i wyjaśniać złożoność zjawisk społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych.
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (jest gotów do)	
D.1/E.1.K8	Kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	ćwiczenia praktyczne
D.1/E.1.W5						x		x					x*
D.1/E.1.W6						x		x					x*
W01						x		x					x*
B.2.U6								x					x*
B.2.U7								x					x*
U01						x		x					x*
D.1/E.1.K8						x		x					x*

x* - ćwiczenia praktyczne

.....
pieczęć i podpis Dyrektora

Semestr II

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/ Z O/ Z	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Relacje człowiek – środowisko geograficzne	15	15						30	Z	2
Morze Bałtyckie i gospodarka morska	10	10						20	Z	1
Meteorologia synoptyczna	15			15				30	ZO	2
	40	25		15				80	0/1 /2	5

Semestr III

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/ ZO/ Z	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning			razem
		A	K	L	S	P				
Audyt krajobrazowy				30				30	ZO	3
Geomorfologia dynamiczna i stosowana	15			15				30	E	3
Metody opracowań hydrologicznych				30				30	ZO	3
Ewolucja świata organicznego i jej przyczyny		15						15	Z	1
Metody ilościowe w badaniach geomorfologicznych				30				30	ZO	3
Oceanologia	15							15	Z	1
Georóżnorodność i geoturystyka				20				20	ZO	3
	30	15		125				170	1/4/ 2	17

Semestr IV

Zajęcia dydaktyczne

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/ Z O/ Z	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning razem			
		A	K	L	S	P				
Alternatywne formy edukacji geograficznej			15					15	ZO	2
Problemy gospodarcze współczesnego świata w kształceniu geograficznym	20							20	Z	2
Tutoring w edukacji geograficznej		20						20	Z	2

Mniejszości narodowe, etniczne i religijne w nauczaniu geografii	15	10						25	Z	2
	35	30	15					80	0/1/3	8

Kursy do wyboru**

nazwa kursu	godziny kontaktowe							E/ Z O/ Z	punkty ECTS	
	W	zajęć w grupach					E-learning razem			
		A	K	L	S	P				
Monitoring krajobrazu		15						15	ZO	2
Interpretacja map geologicznych		15						15	ZO	2
Meteorologia lotnicza i podstawy ruchu lotniczego		15						15	ZO	2
		30						30	0/2 /0	4

** do wyboru 2 kursy za 4 ECTS